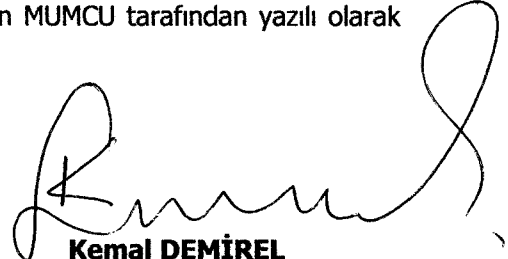

14.05.2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularınmin Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Erkan MUMCU tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Kemal DEMİREL
Bursa Milletvekili

Bursa'nın 86 kilometre kuzeydoğusunda yer alan İznik İlçesi, aynı adla anılan gölün doğu kıyısında kurulmuştur. Çevresi zeytinlik, bağ ve bahçelerle çevrili olan İznik'in etrafı yaklaşık 5 kilometre uzunluğundaki surlarla çevrilmiştir. İlk çağda kurulan kentin ızgara planı aynen korunmaktadır. İznik sadece Bursa civarının değil bütün Marmara bölgesinin en önemli tarihi ve turistik yörelerindendir.

Roma, Bizans ve Erken Osmanlı dönemlerine ait çok sayıda eser, tarihsel kent dokusu içinde bugün de yaşamaktadır.

Kültür varlıklarımız geçmişimizi yarınlara taşıyan vasıtalar gibidir. Geleceği şekillendirmek için bu varlıklara ihtiyacımız vardır. Tarihi eserleri korumak gelişmişliğin ve uygarlığın en önemli özelliklerinden biridir. Kültür varlıkları korunmalıdır.

İznik'te Roma döneminden kalma kent surları ve anıtsal Lefke ve İstanbul Kapıları, Tiyatro'su, Beştaş anıtı, Bizans döneminden kalma Ayasofya ve diğer kilise kalıntıları, Hipoje mezar odası, Osmanlı döneminden kalan Yeşil Cami ile çekici bir turistik merkez olmuştur.

Halk arasında "Beştaş", "Dikilitaş" ve "Nişantaşı" olarak da bilinen anıt, İznik ilçesi'nin 8 Km. kuzeybatısındadır. Roma döneminde Nikaia (İznik)'den, Nikomedia (İzmit)'e giden karayolunun virajında inşaa edilmiştir.

Kentin 5 km. kuzeyinde bağ ve bahçeler arasında yükselen bu mezar anıtı Elbeyli Kasabası, eski Roma yolu üzerindedir. Nikaia (İznik)'den, Nikomedia (İzmit)'e giden karayolu. Günümüzde bağ içerisinde yükselen mezar anıtı üzerindeki Grekçe kitabeden anlaşılacağı üzere Nikaia Kapı'larını yaptıran Cassius Chrestus'un kardeşi veya yeğeni olan C.Cassius Philiscus'a aittir. Anıtın, gri damarlı kesme taşlardan yapılmış demir bağlantılı kaidesi yüksekliği 3m. genişliği 2m. olan kare prizma şeklindedir. Bunun üzerine 0.46 m. yüksekliğinde çok yivli bir korniş oturtulmuştur. Bunun köşelerinde Palmetlerle bezemeli akroterler yer alı maktadır. Bir kısmı tahrip olmasına rağmen belirgindir. Bu kaidenin üzerinde yükselen kısım, 3 yüzeyli, yukarıya doğru yükselen ve birbiri üzerine demir kamalarla oturtulmuş 5 beyaz mermer blokla örülmüştür. Bundan dolayı da "Beştaş" adını almıştır. Günümüzdeki yüksekliği 12 mt.dir. Aslında en üstte 6. bir taşın bulunduğu, fakat buradan düşerek kaybolduğu anlaşılmaktadır. Obelisk'in geniş olan birinci taşın üzerindeki Grekçe kitabede "C.Cassius Philiscus, C.Cassius Asklepiodotus'un oğlu, 83 yıl yaşadı" yazılıdır.

Anıtın alt kısmında toprağa gömülü olan bölümde mezarın yer aldığı, zaman zaman yapılan kaçak kazılarda, çukurlarda iri moloz taşlar ve duvar izlerinin bulunması , buranın tümülüs mezar odası stilinde yapılmış olduğunu belgelemektedir.

Amacımız hem kültürleri koruyup gelecek nesillere aktarmak, hem de bu zenginliklere sahip olan yörelerimizin ekonomik kalkınmalarını sağlayıcı tedbirler almak olmalıdır.

1. Özellikle yabancı turistler için ilgi çekici bir anıt olan "Beştaş" tamamen kaderine terk edilmiş bir eserdir. Bu esere turistlerin ulaşması ve ziyaretinin sağlanması için ilgili kuruluşlarla bağlantıya girmeyi düşünüyor musunuz?
2. Etrafı tamamen bahçeler ve ağaçlarla kapanmış olan bu eser neden kaderine terk edilmiştir?
3. Çevre halkının kimsenin ilgilenmediğini ve arada hazine arayanlar tarafından tahrip ettiğini belirttiği bu eser, kültür varlıklarımız arasında görülmemekte midir?
4. Bu anıt için neler yapmayı planlıyorsunuz?